

Herrer sig, for, som jeg sagde før, at kravle i Vejret paa Husmændenes Ryg, og de tro, at Husmændene ere rede til at lægge Ryg til, men for at faa dem til det, er det jo om at gøre at prøve, om det kan lykkes dem at rejse en Klassekamp ude paa Landet mellem dem, der have over, og dem, der have under en Td. Hartkorn. Derfor bruger det ærede Medlem for Ringsted det Udtryk, at Gaardmændene have forraadt Husmændene. Det er et meget stærkt Udtryk. Uden Gnist af Ret vover han at hefte Forrædernavnet paa den danske Gaardmandsstand.

Hvor uberettiget det er, er jo fremhævet fra flere Sider og ogsaa af det ærede Medlem for Æbeltoft (N. Neergaard). Politisk er Forholdet jo saadan, at Gaardmænd og Husmænd have akkurat lige Ret, Gaardmændene have ikke Gnist af Forret for Husmændene. Kommunalt har det hidtil været saadan, at mange Gaardmænd have en privilegeret Valgret fremfor Husmændene. Men dette Privilegium ere Gaardmændene jo rede til at opgive for at gaa paa lige Fod med Husmændene. Er det Forræderi? Naar to staa overfor hinanden, og den ene, der har en Forret for den anden, saa siger til den anden: Jeg er rede til at gaa paa lige Fod med dig, er det en mærkelig Opfattelse at mene, at den ene saa har forraadt den anden.

Det er dog en mærkelig Udtalelse, men den skal naturligvis gøre sin Nytte. Det er før fremhævet, og jeg skal sige det her igen: Vi vide alle, hvorledes det er i vore økonomiske Foretagender, i vore Mejerier, Slagterier, Forbrugsforeninger, Foderstofforeninger; alle Vegne er det saaledes, at enhver Mand har sin Stemme uden Hensyn til, om den Indsats, han gør, er stor eller lille. Jeg spørger, om det er Forræderfærd? Der er i Landbruget Planer oppe om at oprette en Andelsbank. Ogsaa den grundes paa det Princip: een Mand, een Stemme. Der er et gammelt Ord, der siger: Vis mig din Tro af dine Gerninger, og jeg vil spørge det ærede Medlem for Ringsted, om han og hans mange velstaaende Meningsfæller f. Eks. her i København have gjort noget lignende. Have de startet Virksomheder, hvor Underklassen, som man siger, de med de smaa Midler, ere tagne med og have faaet lige Stemmeret med dem, der kunne gøre en større Indsats, hvor altsaa de, der kun kunne sætte 100 Kr. i et Foretagende, have lige Ret med dem, der kunne indsætte 10,000 Kr. f. Eks.? Idet jeg peger paa Forholdene, som de ere paa Landet,

vil jeg sige til det ærede Medlem og hans Meningsfæller: Gaa hen og gør ligesaa! Det var en nyttigere og mere fortjenstfuld Gerning end at staa og prøve paa at bilde Husmændene ind, at Gaardmændene have forraadt dem. Men naar det ærede Medlem taler saaledes herinde, ved han jo godt, at det gør grumme lidt Virkning her; det gaar ham, som det gaar det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghjerg), at han taler til Folket, hans Tale er bestemt til at gaa i „Husmandsbladet“, til at læses blandt Husmændene for at prøve paa at faa dem til at tro, at det er saaledes, at Gaardmændene have forraadt dem.

Men Husmændene ville sige, som jeg sagde til det ærede Medlem før: Vis Troen i Gerning, vis Sindelaget ved at starte Foretagender, hvor I tage Smaafolk med paa de samme Vilkaar, som vi gøre paa Landet. Først da er der nogen Grund til at tro saa fast paa de Herrers demokratiske Sindelag. Tro I virkelig, at Husmændene paa Landet ikke forstaa og erkende, at hele Andelsvirksomheden var, er og bliver i en overskuelig Fremtid det nødvendige Grundlag for Husmændenes økonomiske Stilling og Selvstændighed? Det kunde ikke blive til noget for de smaa Landbrugere, de kunde ikke rigtig komme med, før Andelsbevægelsen kom frem. Det økonomiske Grundlag manglede, de kunde ikke faa noget ud af deres Bedrift, der virkelig kunde gøre dem selvhjulpne, fordi de Produkter, de fremstillede, kom paa Markedet i en saadan Tilstand og i saa smaa Mængder, at de naaede en alt for lav Pris. Det er alene ved Sammenslutning, ogsaa Sammenslutning med de Gaardmænd, hvem det aldrig faldt ind at udelukke Husmændene, at Betingelserne blev skabte for at faa saa dygtig en Husmandsstand, som vi for Øjeblikket have paa Landet. Men hvis de Herrer ikke tro, at Husmændene kunne se saa meget, saa tage de fejl. Det vilde blive skæbnsvangert for dem som for hele Landbruget, om de lyttede til de Herrers Signaler og fulgte dem i Bestræbelserne for at rejse en Klassekamp mellem Gaardmænd og Husmænd. Hvis de Herrer tro det, saa undervurdere de i høj Grad Landbostandens og Husmændenes Forstand og sunde Sans . . . . . (Afbrydelse af *Slengerik*). Der var et æret Medlem, der afbrød mig og spurgte mig, om de skulde jages ud. Nej, det skulde de slet ikke, vi ønske Sammenhold mellem hele Landbruget, det er ikke os, der arbejde for at rejse en saadan Kamp, men